

בס"ד : פרשת בלק

פרשת בלק שיש בה ברכות רבות לעם ישראל, כביכול בדרך אגב מלמדת אותנו מאיזו דרך להתרחק אשר היא האנטי-תזה של הכושר לקבל ברכות. דבר ראשון אם מצאנו אדם שמקצועו הרשמי הוא לקלל בני אדם – כנראה המקצוע הזה מתאים לאישיותו.

מה אמר בלעם? " אם יתן לי בלק מלוא ביתו כסף זהב". מפסוק זה לימדו אתנו חז"ל שבלעם הרשע, למרות שהיה בעל רוח נבואית, היה בעל עין רעה שאינו יודע שבעה וחומד ממון ממדרגה ראשונה! כפי שאמר בפרקי אבות פרק ה' משנה י"ט. מי אלה נחשבים לתלמידי בלעם הרשע? אלה שיש להם עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה אילו תלמידי של בלעם הרשע. מסבירים כי תלמידיו של בלעם אינם צריכים להיות דווקא מבאי ביתו ואוכלי שולחנו של בלעם, הם יכולים אפילו לסעוד על שולחן אברהם אבינו ולהיות משומעי דברי התורה של אברהם אבינו ובכל זאת להימנות עם תלמידי בלעם הרשע.

הכיצד?

כי יסודו של בלעם הוא בקלוקל המידות, בעוד שאצל נביאי ישראל כדי להגיע לנבואה היו צריכים עבודה רבה על עצמם בדקדוק המצוות, ביראת שמים ומעל לכל במידות שבין אדם לחברו.

לפי סולמו של רבי פינחס בן יאיר במסכת עבודה זרה דף כ' ע"ב זירות מביאה לידי זריזות, זריזות מסביאה לידי נקיות, נקיות מביאה לידי פרישות... ומתקדמים משלב לשלב מדרגה לדרגה, לענווה, ליראת חטא, קדושה ורוח הקודש... מדרגות אלו אינן ניתנות לעקיפה" אלא ההולך בהן צריך להתמיד בעבודה עצמית החל מ"זהירות" וכלה ב"קדושה" שהיא כלשון הרמח"ל במסילת ישרים "חציה עבודה וחציה מתנה", מתנה מן השמים למי שהגיע בעבודתו עד קצה גבול היכולת שלו.

כשבאו אומות העולם לקב"ה כמובא במדרש- ובקשו שיינתן להם נביא שעל ידו יחזירו בתשובה, כשלא מצאו אף לא אחד מהם שזוכך מדותיו כפי שנדרש מנביא ישראל, עמדו ובקשו שיינתן להם נביא במתנה, לאדם חכם, והנבואה ניתנה לבלעם אך התוצאה שאדם זה ניצל את הנבואה שניתנה לו ושעבד אותה למידותיו ולנטייתו הרעות עד ששבר הדבר שגדרו אומות העולם את עצמם בעריות ובהוא ויעץ להם להפקיר את בנותיהם – נגד המוסכמות שהיו מקובלות אפילו אצלם!

צא ולמד. שיכול להיות שהאדם יהיה חכם ונבון ואפי' עם ידיעה רחבה בתורה, אך לא מוצא לנכון לתקן מידותיו, להתעלות מעל עצמו, ולא רק כדי שלא יזיק לאחרים, יהיו בו היסודות המסוגלים להדיחו אל המעשים השפלים ביותר. כמובן השאלות הנצחיות מה הוא הטוב שאליו צריך להתקרב...ומה הוא הרע ממנו צריך להתרחק ולברוח, רק התורה הקדושה יכולה לקבוע ולזהר לא תועיל כל חכמה אחרת מחכמות העולם, כמו שאמרו חז"ל "חכמה בגויים תאמין – תורה בגויים אל תאמין". תורה הכוונה היא מלון הוראה מלשון הוראה איך לחיות, איך לכוון את מעגלי החיים את זה לא תצא בגויים בגויים, אך איך לנצל את הבריאה לתועלת בדרך החיים אפשר ללמוד מן הגויים.

והביאו את היפוכו של בלעם דווקא באברהם אבינו כי הוא היה תכלית ההטבה שבין אדם לחברו – "חסד לאברהם" – אף שברור שהמידות הטובות נמצאו גם אצל בן דורו, משה רבנו, אך את אלה הוא "ירש" מאביו אברהם שהיה מטיב מטבעו ללא שלמד זאת מאדם אחר והוא היפוכו של בלעם שהיה כולו רע בטבע עד שהיה מלמד אחרים לעשות רע, להבדיל כדרך שאברהם אבינו השתדל תמיד ללמד כל אחד רק לעשות טוב.

יהי רצון שנהיה כולנו להיות מתלמידי אברהם אבינו שעליהם נאמר "אוכלים (נהנים) בעול הזה ונוחלין בעולם הבא שנאמר: "להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא"